

Mai 2015

„SOLUȚII INTELIGENTE PENTRU PERFORMANȚĂ”

Buletin informativ nr.4

AIPA A DEBURSAT CIRCA 14 MLN. LEI CATRE 91 DE FERMIERI

Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a debursat 13,9 mln. lei către 91 de producători agricoli, participanți ai programului de granturi Managementul Durabil al Terenurilor din cadrul proiectului Băncii Mondiale Agricultura Competitivă în Moldova (MAC-P). Acești 91 de fermieri au fost selectați în cadrul celor două ture ale Programului, realizate în 2014, dintre care 33 sunt finaliștii primului apel, iar 58 - al celui de al doilea apel. Granturile au fost acordate fermierilor din 21 de raioane ale țării, cele mai multe fiind oferite în raioanele Râșcani, Sângerei, Fălești, Drochia și Glodeni.

Programul de granturi post-investiționale destinat Managementului Durabil al Terenurilor oferă fermierilor posibilitatea de a-și returna până la 50% din costul utilajului performant procurat, dar nu mai mult de 20 mii dolari. Astfel, suma alocată vine să compenseze o jumătate din prețul achitat de către fermieri pentru circa 130 unități de tehnică și utilaje agricole procurate în 2012-2014. În lista utilajului compensat se regăsesc: 35 de tocătoare și cositori, 30 stropitori, 27 semănători, 8 freze, cultivatoare și scarificatoare, 7 distribuitoare de îngrășăminte, 5 combinatoare etc.

Notă: Programul de granturi post-investiționale „Managementul Durabil al Terenurilor” este realizat în cadrul proiectului Agricultura Competitivă în Moldova, în parteneriat cu Ministerul Mediului. Obiectivul programului – compensarea investițiilor efectuate de către producătorii agricoli în tehnologii de management durabil al solului și promovarea aplicării practicilor agricole prietenoase mediului în sectorul agro-industrial din Republica Moldova. Durata programului 2014-2016. Bugetul programului 3 mln. dolari SUA.

Atenție!

Începând cu cel de-al treilea apel de granturi, care va fi lansat în curând, se va pune accent pe practicile de management durabil al terenurilor – **fâșii antierozionale de înierbare a plantațiilor multianuale, construcții de valuri și canale de reglare a scurgerilor de apă, plantarea fâșiilor de arbori și a perdelelor forestiere de protecție a câmpurilor de vânturi și antierozionale etc.**

Producătorii agricoli vor putea aplica pentru rambursarea investiției conform unei liste de practici aprobată în cadrul proiectului. Această listă va conține suplimentar aspecte metodologice de înființare/aplicare a acestora, costuri și beneficii.

SOLUL: COMOARA CREATA DE NATURA

Solul, acest corp natural specific a fost conștientizat mai întâi ca un strat superficial al scoarței terestre, adică un obiect geologic, care era folosit de către plante în calitate de suport.

Apariția agriculturii, ca ocupație principală a populației umane, de rând cu vânatul, pescuitul și colectarea produselor alimentare, a condiționat utilizarea unor teritorii pentru cultivarea diferitor plante folositoare. Cu timpul a apărut necesitatea lucrării primitive a solurilor. Pentru introducerea semințelor se efectuau găuri sau gropi, în jur se eliminau plantele nefolositoare. A apărut necesitatea afânării solului, care favoriza dezvoltarea plantelor cultivate. Aceste operațiuni erau posibile numai în cazul când densitatea solului permitea efectuarea lor.

Dezvoltarea agriculturii, practica lucrării solului au evidențiat calitatea diferită a solurilor, eficiența utilizării în diverse scopuri (pentru diferite culturi) și a metodelor de pregătire-lucrare a solului. Diversitatea solurilor a fost conștientizată și apreciată în China, Egipt, Cartagina, Grecia etc. Romanii cunoșteau sute de varietăți de soluri cu felurite proprietăți, diferită pretabilitate agricolă. Erau apreciate textura și gradul de umiditate, grosimea și culoarea, alte calități.

Conștientizarea solului preponderent în scopuri agricole predomină și în prezent. Deseori până și pedologia actuală – știința solului, este considerată ca o disciplină a științelor agricole.

Principala calitate a solului este considerată fertilitatea. Acest termen, care din punct de vedere fiziologic, înseamnă capacitate de reproducere, cu timpul a fost atribuit solului, potențialului de a produce „roade”, de a rodi (a naște). În același scop fertilitatea, rodnicia este atribuita regiunilor și ecosistemelor (pământ roditor, câmpie roditoare, țară roditoare).

Noțiunea „pământ” fiind folosită în multiple sensuri nu are (și probabil nu poate avea) o definiție concretă; ea nu servește ca obiect de studiu (nu există pamântologie). Nu a fost formulată până în prezent nici o definiție unică, acceptată la nivel mondial, a solului.

Valorificarea și utilizarea solului în agricultură a condiționat declanșarea și activizarea proceselor de degradare care continuă.

Destructurarea, dehumificarea, tasarea, eroziunea, poluarea, soloneizarea și salinizarea, precum și transformarea tehnogenetică prezintă procese evident degradationale, care, la rândul lor, condiționează reducerea variabilității pedofaunei, modificarea proceselor biochimice și pedogenetice actuale. Solul este un regn natural specific, de rând cu regnul vegetal, animal și mineral. Fiecare sol la orice moment prezintă un complex de procese și componente, un segment foarte complicat de tranziție și intercalare între organismele vii și reziduurile lor, între viață și moarte.

Solul – această comoară creată de natură în decurs de sute de milenii, include sau posedă un potențial înalt de productivitate, care asigură biodiversitatea actuală și poate funcționa în viitor cu condiția, că proprietățile lui, procesele pedogenetice naturale vor fi păstrate, nu vor fi supuse transformărilor tehnogenetice și degradării.

Solul în R. Moldova

Resursele de sol a Republicii Moldova, preponderent constituite din cernoziomuri, mai posedă un potențial considerabil de productivitate și realizare a misiunilor biosferice. Însă starea lor actuală este îngrijorătoare și necesită o altă atitudine, bazată pe conștientizarea rolului și importanței majore a solului în economia națională și bunăstarea populației.

Conștientizând rolul polifuncțional și indispensabil al solului, constatând starea actuală a învelișului de sol al Moldovei, activizarea proceselor degradative și lipsa unor măsuri protecționiste, atenționăm imperativul necesității schimbării atitudinii societății umane față de bogăția noastră dăruită de natură și moștenită de la străbuni.

La nivel național aceasta problema necesita elaborarea și implementarea unor programe statale, orientate spre îmbunătățirea stării solurilor, modificării atitudinii către acest dar al Naturii, în cazul Moldovei – celei mai prețioase bogății naturale a țării. Necesitatea protejării solurilor trebuie să devină o obligațiune a întregii societăți.

**Andrei URSU, academician, Președintele Societății Naționale
articol publicat în revista NATURA, aprilie 2015**

PRACTICI DE MANAGEMENT DURABIL A TERENURILOR ÎN PLANTAȚIILE MULTIANUALE

Înființarea plantațiilor multianuale se bazează pe efectuarea unui complex de lucrări de prospecțiune și se concepe cu aplicarea prealabilă a lucrărilor de organizare și amenajare a terenului (căi de acces, drumuri interioare între tarlale și parcele). Plantațiile multianuale se înființează numai în baza de proiecte tehnico-economice executate de agenți economici licențiați în domeniu. Volumul și natura lucrărilor de organizare și amenajare a terenului destinat înființării plantațiilor multianuale, depind în mare măsură de panta terenului, natura solului, sistemul de cultură, particularitățile biologice ale pomilor (specia, altoiul și portaltoiul), polenizatorii, etc. Lucrările ce se execută pentru organizarea teritoriului și întreținerea plantațiilor multianuale, includ 3 categorii de lucrări:

- ✓ lucrări de organizare interioară a terenului ce se aplică în toate plantațiile (planificarea pe plantații, tarlale și parcele);
- ✓ lucrări de amenajare a terenului în pantă (acceptabil sistemul de cultură în terasă);
- ✓ lucrări de întreținerea a solului în plantațiile pe rod.

Lucrările de amenajare a terenului și pregătire a solului trebuie să asigure conservarea, ameliorarea, utilizarea cât mai eficientă și în conformitate cu practicile prietenoase de mediu a fondului funciar.

Exemplu:

Sistemul de cultură în terasă. Terasa reprezintă o amenajare antierozională efectuată în scopul reducerii lungimii pantei pe terenuri cultivate, însă puternic erodate. Terasa constă dintr-o platformă plană sau slab înclinată, care este mărginită de un talaz de pământ înierbat. Terassele se înființează pe terenurile în pantă cu înclinarea mai mare de 8°. Terassele împart pantele lungi în pante mai scurte și urmează, de obicei, conturul pantei. Ele servesc drept baraje mici ce interceptează și reduc viteza scurgerilor de suprafață pe care le conduc înspre o gură de scurgere sau captare a apei. Terassele plane rețin apa și o depozitează până la

infiltrarea ei în sol sau o evacuează printr-o gură de scurgere. Terassele înclinate funcționează ca un canal înierbat care reduce viteza fluxului de apă și-l îndreaptă spre o gură stabilă de captare a apei. Acest sistem de cultură este folosit, mai ales, pentru înființarea plantațiilor pomi – viticole și cultivarea ierburilor perene.

Fâșii de centură în plantații multianuale.

Fâșii de ierburi perene pentru reținerea șuvoiului de apă și captarea sedimentelor, substanțelor nutritive și chimicalelor se creează la marginile câmpului, unde se produce o eroziune excesivă de suprafață și prin rigole. Fâșiile de centură înlocuiesc ultimele rânduri ale culturii protectoare la plantațiile multianuale și se aplică în cazul fâșiilor tampon, cultivării culturilor pe contur și în fâșii. Ierburile graminee și leguminoase din fâșie protejează marginile câmpului de eroziune și oferă loc pentru întoarcerea și circulația tehnicii agricole prin câmp. Lățimea fâșiei de centură este de cel puțin 5 m, iar limitele unei parcele sau tarlale pomicole trebuie să fie de cel puțin 10 m lățime, menținându-se constantă din an în an. Însămânțarea fâșiilor de centură se efectuează cu ierburi graminee sau leguminoase perene sau cu amestec de aceste plante.

Gheorghe CAINAREAN, Agenția Națională de Dezvoltare Rurală

IMPORTANT !!!

Fermierii interesați de Programul de granturi privind sporirea productivității printr-un management durabil al solului pot să apeleze pentru detalii următoarele instituții:

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), Linia fierbinte AIPA - (022) 213 333 / (022) 210 637, Echipa de consultanți – (022) 278 701, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 162, Chișinău, MD-2004, www.aipa.gov.md

și **Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii**, finanțate de Banca Mondială (UCIMPA), Str. Cosmonauților, nr. 9, oficiul 512, Chișinău, MD-2005, Tel: (022) 222 465; (022) 244 479, Fax: (022) 244 469.

Manualul de alocare a granturilor precum și anexele ce trebuie atașate la dosar pot fi descărcate accesând pagina web: www.capmu.md.

Dacă aveți întrebări referitoare la aspectul de mediu al Programelor de granturi precum și la modalitatea de completare a Formulelor de evaluare de mediu vă puteți adresa după suport consultativ către expertul proiectului MAC-P Aurel Overcenco: e-mail: overcenco@gmail.com, tel: 022 72 84 26, 0692 40 675.

Producătorii agricoli care necesită asistență în completarea Chestionarului privind caracteristica beneficiarilor, modul de organizare, tehnologiile aplicate și practicile existente de management durabil al terenurilor pot beneficia de suportul expertului proiectului MAC-P Filip Zubatii: e-mail f.zubatii@gmail.com, tel: 022 92-21-07, 0795 50 656.

Acest buletin informativ este realizat de Mișcarea Ecologistă din Moldova în cadrul proiectului MAC-P, Sub-componenta 3.1: Fortificarea capacităților în practici de management durabil a terenurilor CONTRACT No. MACP/CS/CQ-3.2